

TEMA 6. LES FONTS DEL DRET DE LA UNIÓ EUROPEA

Curs acadèmic 2023 - 2024

MARÍA CARRO PITARCH

**PROFESSORA CONTRACTADA PREDOCTORAL DEL DEPARTAMENT DE
DRET INTERNACIONAL PÚBLIC (ACIF 2021)**

Aquesta obra està protegida amb una [Llicència Creative Commons Atribució-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional](#).

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1. CARÀCTERS GENERALS DE LES FONTS DEL DRET DE LA UNIÓ

A. AUTONOMIA DE L'ORDENAMENT JURÍDIC DE LA UE

B. SISTEMA PROPI DE “FONTS DEL DRET” DE LA UE

Afirmada jurisprudencialment en dos moments successius:

1. Sent. Van Gend en Loos, §2-3

- ⊖ És un “nou” ordenament jurídic de dret internacional
- ⊖ És ordenament jurídic ≠ al dret intern
 - Alguna cosa més que un tractat internacional

2. Sent. Costa c. ENEL, §3

- ⊖ És un ordenament jurídic autònom del dret internacional

Repercussions:

Sistema propi de fonts del dret

Pròpies normes reguladores de les relacions amb el dret intern dels EM i d'incorporació de les normes jurídiques internacionals en el DUE

CLASSIFICACIÓ DE LES “FONTS DEL DRET” DE LA UE (resum)

1. Dret originari: els tract. constitutius i les seues reformes. Naturalesa: [D. Acord EEE, §20-21](#)
 - ⊙ Tract. internacional
 - ⊙ Tract. constitutiu d'una OI supranacional
 - + També és dret originari els PGD identificats pel TJUE
 2. Dret derivat
 - 2.1. Dret institucional: adoptat per les institucions en desenvolupament tract.
 - ⊙ Actes típics [Art. 288, §1 TFUE](#):
 - Obligatoris [Art. 288, §2-4 TFUE](#)
 - No obligatoris: [Art. 288, §5 TFUE](#)
 - Novetat: [Art. 295 TFUE](#)
 - ⊙ Actes atípics. No previstos. Novetat [Art. 296 TFUE](#)
 - 2.2. Dret internacional incorporat al DUE
 - ⊙ Dret internacional consuetudinari
 - ⊙ Dret internacional convencional
 - ⊙ Decisions dels òrgans creats mitjançant tract. internacionals
- + Els instruments jurídics de la PESC (especificitat per ser competència especial Art. 2.4. TFUE)

2. EL DRET ORIGINARI DE LA UNIÓ EUROPEA

A. ELS TRACTATS CONSTITUTIUS

- A. 1. NATURALESA JURÍDICA
- A. 2. IDENTIFICACIÓ DELS TRACTATS CONSULTIUS I LES SEUES REFORMES
- A. 3. ÀMBIT D'APLICACIÓ

B. PROCEDIMENT DE REVISIÓ

C. ELS PRINCIPIS GENERALS DEL DRET

A.1. NATURALES JA JURÍDICA

- Són **autèntics tract. internacionals** subscrits entre estats i **regits per DI**
 - Convenció de Viena sobre el Dret dels Tractats de 1969.
- **Voluntat sobirana (ratificació)**
- **Ratificació necessària per a:**
 1. **Adopció tract.**
 2. **Admissió nou EM i modificació acta d'adhesió [Art. 49 TUE](#)**
 3. **Retirada EM [Art. 50 TUE](#)**
 4. **Modificacions per decisions adoptades pel CE (defensa comú –[art. 42.2 TUE](#)–, procediment de revisió simplificat –[art. 48.6 TUE](#)–)**
- **No són formalment una constitució**

A.2. IDENTIFICACIÓ DELS TRACTATS CONSULTIUS I LES SEUES REFORMES

- **Normes originàries romanen vigents (mentre no n'expire la vigència/continguts no siguen derogats/modificats)**
- **En vigor:**
 - **TCEE → TCE (Tract. Maastricht) → TFUE (Tract. Lisboa)**
 - **TCEEA → Des de Lisboa, no forma part de la UE → OI independent**

Consolidació de les CCEE:

⊙ Reformes d'aprofundiment:

- Tract. de fusió dels executius, 1965
- Tract. que modifica determinades disposicions pressupostàries, 1970
- Tract. que modifica determinades disposicions financeres, 1975
- Decisions del Consell sobre un sistema de recursos propis, 1970-1988
- Decisió del Consell de 1976 que conté annexa l'“Acta(o)” relativa a l'elecció dels representants en el PE per sufragi universal directe
- Acta Única Europea, 1986

Reformes d'ampliació:

- Tract. i acta d'adhesió de 1972: Dinamarca, Irlanda i el Regne Unit
- Tract. i acta d'adhesió de 1979: Grècia
- Tract. i acta d'adhesió de 1985: Espanya i Portugal

Consolidació de la UE

1. Creació de la UE:

- ⊙ TUE, Maastricht, 1992

2. Consolidació de la UE:

⊙ Reformes d'aprofundiment

- Tract. d'Amsterdam, 1997
- Tract. de Niça, 2001
- Tract. de Lisboa, 2007 + reformes “menors”
- Carta de Drets Fonamentals de la UE, 2007

⊙ Reformes d'ampliació

- Tract. i acta d'adhesió de 1994: Àustria, Finlàndia i Suècia
- Tract. i acta d'adhesió de 2003: Xipre, Eslovàquia, Eslovènia, Estònia, Hongria, Letònia, Lituània, Malta, Polònia i República Txeca
- Tract. i acta d'adhesió de 2005: Romania i Bulgària
- Tractat i acta d'adhesió de 2012: Croàcia

⊙ Annexos, protocols i declaracions annexes [Art. 51 TUE](#)

A.3 ÀMBIT D'APLICACIÓ

1) *RATIONE MATERIAE*:

- ⊙ Princ. d'atribució: la UE té les competències que li donen els EM ([art. 5 TUE](#); [2-6 TFUE](#))

2) *RATIONE TEMPORIS*:

- ⊙ Entrada en vigor: especificada en els tract.

- [Art. 54 TUE](#)
- [Art. 357 TFUE](#)

- ⊙ Vigència il·limitada

- [Art. 53 TUE](#)
- [Art. 356 TFUE](#)

- ⊙ Possibilitat de retirada

- [Art. 50 TUE](#)

3) *RATIONE LOCI*:

- ⊙ [Art. 52.2 TUE](#) → [Art. 355 TFUE](#)

- ⊙ Territori dels EM + regions ultraperifèriques (349) + règim especial per a les zones d'ultramar (annex II, TFUE) + Illes d'Aaaland (Protocol núm. 2 Acta d'adhesió de 1994)

4) *RATIONE PERSONAE*:

- ⊙ [Art. 52.1 TUE](#): EM i els seus particulars (p. f. i p. j.)

1) PROCEDIMENT DE REVISIÓ DELS TRACT.: [Art. 48 TUE](#)

⊙ Procediment de revisió ordinari (qualsevol disposició TUE – TFUE)

➤ Fases (3):

1. Elaboració del projecte de revisió.

1. Iniciativa: EM, PE o COM

2. Procediment: Projecte al C → CE → P (nac). CE decideix per MS (prèvia consulta PE i COM) → CIG

2. Negociació internacional (unanimitat!)

3. Ratificació i entrada en vigor (tots els EM!)

⊙ Procediments de revisió simplificats (només per a disposicions concretes, tercera part del TFUE):

1. Aspectes institucionals (PESC i casos en els quals el TFUE dispose que el Consell adopte actes legislatius conformement a un proc. leg. especial).

2. Procediment:

1. Iniciativa: EM, PE, COM

2. Proc: CE decideix per U (prèvia consulta PE + COM + BCE)

2) CONSEQÜÈNCIES:

⊙ Tota modificació dret originari ha de fer-se per un tract. internacional

⊙ Tot tract. internacional entre estats membres que modifiqui dret originari = dret originari

- ❖ **No són normes escrites (NO en els tract. constitutius), PERÒ sí dret originari (!)**
- ❖ **TJUE: els ha induïts del DI, D intern (EM) o d'una interpretació sistemàtica i teleològica del DUE**
 - Especialment en matèria de DF (en 1969, TJCE afirmava el seu respecte com PGD, Sent. Stauder).
 - Alguns han sigut posteriorment codificats

3. ELS ACTES JURÍDICS ADOPTATS PER LES INSTITUCIONS DE LA UNIÓ

A. ABAST

B. CLASSIFICACIÓ

C. MOTIVACIÓ DELS ACTES

D. PUBLICACIÓ, NOTIFICACIÓ I VIGÈNCIA

E. ANÀLISI INDIVIDUALITZADA DELS DIVERSOS ACTES JURÍDICS

- **1. Actes vinculants**
 - **1.1. Actes típics**
 - **1.2. Actes atípics**
- **2. Actes no vinculants**

1. “Dret derivat” = tot el dret de la UE que no és dret originari

⊙ El seu “**fonament, abast i límits**” → en el **dret originari** de la UE

2. “Dret derivat institucional” = tot el dret derivat adoptat exclusivament per les institucions europees

⊙ **S'exclou el dret internacional de la UE**, perquè no és adoptat exclusivament per les institucions europees

⊙ **S'exclouen els actes de la PESC**, perquè encara que sí que serien dret derivat institucional, la PESC és una “competència especial”

Segons estiguen previstos o no en tract. constitutius: **actes típics o atípics**

1. Actes típics (previstos en els tract.)

⊖ Identificació

- [Art. 288, §1 TFUE](#): **reglaments, directives, decisions, recomanacions i dictàmens** (actes jurídics Unió)
- [Art. 295 TFUE](#): **acords institucionals**
- Remissió als instruments de la PESC

⊖ Per l'obligatorietat, es poden classificar en:

- Actes típics vinculants (d'abast general o individual)
 - [Art. 288, §2-4 TFUE](#): **reglaments, directives i decisions**
 - [Art. 295 TFUE](#)
- Actes típics no vinculants
 - [Art. 288, §5 TFUE](#): **recomanacions i dictàmens**
 - [Art. 295 TFUE](#): **acords institucionals (segons el cas)**

⊖ Pel seu procediment nomogenètic, es poden classificar en:

- Actes legislatius
 - Seran el **reglament, la directiva i la decisió**,
 - si són adoptats pel procediment legislatiu (ordinari o especial) [Art. 289.1-3 TFUE](#)

- Actes no legislatius. Són:
 - els mateixos, si són “delegats” [Art. 290 TFUE](#)
 - els mateixos, si són “d'execució” [Art. 291 TFUE](#)
 - els actes del BCE [Art. 132.1 TFUE](#)
 - els actes del Consell Europeu (les decisions de l'art. [22 TUE](#))
 - els actes no vinculants
 - El dret intern. que vincula la UE + actes PESC...

2. Actes atípics [Art. 296, §1 i 3 TFUE](#)

C. MOTIVACIÓ DELS ACTES

1. [Art. 296, §2 TFUE](#)

- ⊙ La motivació d'acte és requisit per a la validesa
 - ⊙ Si → un acte no es motiva
 - ↘ o es motiva incorrectament
- el TJUE podrà declarar-lo nul

2. L'obligació de motivar abasta l'obligació d'indicar per a cada acte

- ⊙ la seua base jurídica concreta = l'art. del TUE/TFUE que li serveix de fonament
- ⊙ les propostes, iniciatives, recomanacions, peticions o dictàmens
- ⊙ les raons de la seua adopció
 - Art. 5 del Protocol núm. 2 sobre subsidiarietat i proporcionalitat

1. Publicació:

- ⊗ És requisit d'eficàcia (no de validesa) de les normes
- ⊗ Què cal publicar en el DO?
 - Els actes legislatius [Art. 297.1, 3 TFUE](#)
 - Entre els actes no legislatius, només: [Art. 297.2, §2 TFUE](#)
 - Els reglaments
 - Les directives generals
 - Les decisions sense destinataris
- ⊗ Superat en la pràctica. En DO, sèrie L,
 - Amb Tract. Lisboa, es publiquen:
 - Actes legislatius
 - Actes no legislatius

2. Notificació [Art. 297.2, §3 TFUE](#)

- ⊗ Forma de notificació:
 - A EM: per correu diplomàtic a la representació permanent
 - Als particulars, per correu amb justificant de recepció

3. Vigència:

- ⊗ Per a actes d'obligada publicació: data fixada en la publicació; per defecte: 20 d. [art. 297.1, §3 TFUE](#)
- ⊗ Per a actes notificats: data recepció. [Art. 297.2, §3 TFUE](#)

1. ACTES VINCULANTS

1.1. *ACTES TÍPICS*

A. EL REGLAMENT

1. Tres característiques [Art. 288, §2 TFUE](#)

- ⊙ Abast general [Sent. Zuckerfabrik Watenstedt](#)
- ⊙ Obligatorietat en tots els seus elements [Sent. Comissió c. Itàlia, §20](#)
- ⊙ Directament aplicable en tots els EM
 - [Sent. Comissió c. Itàlia, §15-17 i 20](#); [Sent. Variola, §9-11](#)

B. LA DIRECTIVA

1. Es defineix per oposició al reglament [Art. 288, §3 TFUE](#)

- ⊙ No té abast general
 - Només obliga l'estat o estats destinataris
 - Però pot enumerar com a estat destinatari tots els EM
- ⊙ Obligatorietat parcial:
 - Significat:
 - només quant al resultat a aconseguir i en el temps previst
 - no quant a forma i mitjans per a aconseguir-lo
 - A tenir en compte: [Sent. Comissió c. Alemanya, §18\(2\)](#); [Sent. Inter-environnement Wallonie, §35 i 42-50](#)
 - Solució: mecanisme de control per la Comissió, que pot acabar amb recurs d'incompliment davant el TJUE

[Sent. Comissió c. Espanya](#)

- ⊖ Absència, en principi, d'aplicabilitat i eficàcia directa
 - els efectes jurídics els produeix la norma nacional d'incorporació (adaptació o trasposició)
 - però pot arribar a tenir efecte directe segons TJUE [Sent. Comissió c. Alemanya, §18\(2\)](#)

2. És un instrument conflictiu

- ⊖ La Comissió presenta propostes de directives cada vegada més detallades
- ⊖ EM abusen de llibertat de transposició

C. LA DECISIÓ

1. Tres característiques [Art. 288, §4 TFUE](#)

- ⊖ Històricament, sense abast general (a ≠ del reglament)
 - Destinataris = estats o particulars definits de manera concreta o individual (no abstracta) [Sent. Confédération National des Producteurs de Fruits et de Légumes, §1\(1 i 4-5\); 2; i 3\(4\)](#)
- ⊖ Obligatòria en tots els elements (a ≠ de la directiva)
- ⊖ Novetat Tract. Lisboa: decisions sense destinataris [Art. 288, §4 TFUE](#)

Overdue directives by sector and Member States

	Energy incl. energy consumption (17)	Environment (143)	Financial information and company law (15)	Financial services (52)	Intellectual property and copyright (16)	Plant health legislation (162)	Public procurement (11)	Social Policy (86)	Special freedom of movement arrangements (14)	Taxation (60)	Telecommunication services (15)	Transport (116)	Others (315)	TOTAL
ES	1	2	1	3			2		1	1				11
RO	1	2	1	3	1		1					2		11
CY	1	4	1	1	2				1					10
BE	1	3	1						1	1		1		8
CZ	1	2		1					1	1		2		8
IE		2	1	1						1	1	2		8
EL		1	1	1	2		1		1	1				8
PL		5							1			2		8
IT		4						1		2				7
AT	1	5								1				7
SE		3	1	1		1			1					7
BG	1	3	1								1			6
DE		1	1						1	1		2		6
LU		2		1	1				1	1				6
NL	1		2						1			1	1	6
SI		2	1	1	1				1					6
EE	1	3							1					5
HU	1	2		1					1					5
PT		2	1	1								1		5
UK		2						1		1			1	5
FR		1	1					1						3
LV		1		1	1									3
MT		1		2										3
DK										1		1		2
HR		2												2
LT		2												2
SK						1			1					2
FI		1												1

Overdue directives by sector and Member States

	Energy incl. energy consumption (17)	Environment (143)	Financial information and company law (15)	Financial services (52)	Intellectual property and copyright (16)	Plant-health legislation (162)	Public procurement (11)	Social Policy (36)	Special freedom of movement arrangements (14)	Taxation (60)	Telecommunication services (15)	Transport (116)	Others (315)	TOTAL
ES	1	2	1	3			2		1	1				11
RO	1	2	1	3	1		1					2		11
CY	1	4	1	1	2				1					10
BE	1	3	1						1	1		1		8
CZ	1	2		1					1	1		2		8

Extracete web Comissió – Single Market:

“Overdue Directives: 20 (last report: 11) including 5 on environment and 4 on taxation. **One** directive is more than 2 years overdue: Directive 2013/59/EUR on basic safety standards for protection against the dangers arising from exposure to ionising radiation.”

1.2. ACTES ATÍPICS

1. Són “actes de naturalesa jurídica fosca i efectes jurídics indeterminats”

⊖ No obstant això:

- Tenen un origen institucional
- S'emmarquen en àmbits de competència de la UE

2. Proliferació contínua

- ⊖ Explicació: a vegades, els tract. preveuen la competència, sense especificar el tipus d'acte amb el qual exercitar-la

3. Reconeixement (novetat Tract. Lisboa): [Art. 296, §1 TFUE](#)

4. Límit: interpretació extensiva de la funció del control judicial realitzada pel TJUE: [Sent. Comissió c. Consell, §29](#)

- ⊖ controla legalitat de tots els actes que produïsquen efectes jurídics

- Amb independència de la naturalesa o de la forma

- ⊖ excepte actes no vinculants (recomanacions i dictàmens)

5. Exemples:

- ⊖ El Cinquè Programa de Medi Ambient [Sent. Associazione Agricoltori della Provincia di Rovigo, §11 i 32-33](#)

- ⊖ Comunicació de la Comissió [Sent. França c. Comissió, §1, 8-9, 14 i 22-23](#)

2. ACTES NO VINCULANTS

1. [Art. 288, §5 TFUE](#)

2. Distinció doctrinal:

⊖ **Recomanació:** pot

- indicar una conducta a seguir
- suggerir la modificació d'una situació o comportament

⊖ **Dictamen:** opinió o valoració de situacions o conductes

3. Són actes jurídics NO obligatoris = el seu incompliment manca de sanció

4. PERÒ poden crear efectes jurídics

⊖ **Recomanacions** [Sent. Grimaldi, §5, 13 i 16-19](#)

Efectivament, els jutges nacionals estan obligats a tenir en compte les recomanacions a l'hora de resoldre els litigis que coneixen, sobretot quan aquelles il·lustren sobre la interpretació de disposicions nacionals adoptades amb la finalitat de donar-los aplicació, o també quan tenen per objecte completar les disposicions comunitàries (avui de la UE) dotades de força vinculant.

⊖ **Dictàmens** (poden ser preceptius)

- Exemple: dictamen motivat de la Comissió [Art. 258 TFUE](#) (possible recurs per incompliment)
- Excepció [Art. 218.11 TFUE](#) Dictamen TJUE negatiu sí que és vinculant

1. Per especificitat PESC → s'exclou l'adopció d'actes legislatius

⊗ [Art. 24.1, §2 TUE](#)

⊗ [Art. 31.1, §1 *in fine* TUE](#)

2. Enumeració instruments jurídics de la PESC [Art. 25, 26 i 37 TUE](#):

⊗ la definició pel Consell Europeu de: [art. 25.a\)](#) i [26.1 TUE](#)

- els interessos estratègics (en [art. 26.2 TUE](#) se'ls denomina, per a major confusió, “línies estratègiques”)
- els objectius; i
- les orientacions generals de la PESC

⊗ l'adopció de decisions en els tres àmbits previstos en l'art. [25.b\) TUE](#).

Les decisions podran ser adoptades pel Consell Europeu ([art. 26.1 *in fine* TUE](#)) o pel Consell ([art. 26.2, §1 TUE](#)).

⊗ els tractats internacionals de la UE amb altres estats o altres organitzacions internacionals relatius a la PESC [Art. 37 TUE](#)

4. EL DRET INTERNACIONAL EN L'ORDENAMENT JURÍDIC DE LA UNIÓ

A. VALIDESA I IMPORTÀNCIA DE LES NORMES INTERNACIONALS

B. EL DRET INTERNACIONAL CONSUETUDINARI

C. EL DRET INTERNACIONAL CONVENCIONAL

- C.1. Els tractats internacionals subscrits pels estats abans de la seua pertinença a la UE
- C.2. Els tractats internacionals subscrits per la UE
- C.3. Els acords mixtos
- C.4. Les decisions dels representants dels governs dels EM reunits en el si del Consell
- C.5. El control de compatibilitat amb els tract. constitutius

D. LES DECISIONS DELS ÒRGANS CREATS MITJANÇANT TRACTATS INTERNACIONALS

1. Primacia del dret internacional sobre el dret institucional [Sent. International Fruit Company i altres, §2-8](#)
2. Però “Les obligacions imposades per un tractat internacional [= la Carta de l'ONU] no poden tenir per efecte menyscar els principis constitucionals del TCE” [Sent. Kadi, de 3.9.2008, §5](#)

⊗ Actitud *pro Unione* del TJUE en cas de conflicte entre un tractat internacional i els tract. constitutius. *Discutible*

B. EL DRET INTERNACIONAL CONSUETUDINARI

1. És dret internacional no escrit, compost pel costum internacional, d'eficàcia general
2. No existeix en els tract. constitutius una norma de submissió del dret de la UE al dret internacional consuetudinari
 - ⊗ El mateix ocorre en les constitucions nacionals
 - ⊗ No obstant això, segons el TJUE es produeix la seua recepció automàtica en el dret de la UE
 - [Sent. Opel Àustria, §90 i 94-95](#): vincula la UE
 - [Sent. Racke, §24 i 45-46](#): vincula la UE i forma part del dret de la UE

C. EL DRET INTERNACIONAL CONVENCIONAL

C.1. Els tractats internacionals subscrits pels estats abans de la seua pertinença a la UE

1. Cas específic: el BENELUX [Art. 350 TFUE](#)

2. Regla general per als altres casos: [Art. 351 TFUE](#): disposicions tract. constitutius no afecten DiO resultants de tract. subscrits pels EM anteriorment.

⊗ 2 hipòtesis:

1. EM assumeix una nova OBL (en els tract. const) ≠ drets tract. anterior → EM renúncia aquests drets

2. EM assumeix una nova OBL ≠ OBL anteriors → EM ha de complir les seues OBL anteriors [Sent. Burgoa, §8-11](#)

⊗ L'existència d'un tractat previ amb tercers estats no afecta les OBL que aquest EM tinga amb els restants EM [Sent. Deserbais, §17-18](#)

⊗ La regla de l'art. 351, §1 TFUE és una **obligació de comportament**, no de resultat

C.2. Els tractats internacionals subscrits per la UE

1. Abast i obligatorietat [Art. 216 TFUE](#): en les matèries de les quals té competència atribuïda

2. Procediment de subscripció del tractat [Art. 218 TFUE](#)

3. Recepció dels tractats internacionals en el dret de la UE

⊗ Recepció automàtica des de l'entrada en vigor [Sent. Haegeman, §3-6](#)

⊗ Encara que obligació de publicar el tractat internacional [Art. 17.1 Regl. Consell](#)

1. La seua existència no està prevista ni en el TUE ni en el TFUE
 - ⊗ Sí que ho està en l'art. [102 TCEEA](#)
2. TJUE els estén al TCE (avui TFUE) si:
 - ⊗ concorren competències estatals i de la UE [D. OMC, §CVIII](#)
 - ⊗ Quan així ho exigisca el finançament d'aquest tractat [D. Acord cautxú natural, §63](#)
3. Doctrina judicial:
 - ⊗ Obligaran tant la UE com els EM [Sent. Bresciani, §18](#)
 - ⊗ El TJUE controlarà la totalitat de l'acord mixt [Sent. Demirel, §6-12](#)
 - ⊗ Tenen el mateix valor que els tractats subscrits exclusivament per la UE. [Sent. Comissió/Irlanda, §14-15](#) i [Sent. Pecheurs l'Étang de Berre, §24-25](#)

C.4. Les decisions dels representants dels governs dels EM reunits en el si del Consell

1. Són una categoria normativa mixta entre l'internacional i l'institucional
 - ⊗ internacional:
 - són autèntics tractats internacional regits per la CVDT
 - adoptats pels representants estatals que no actuen com a membres del Consell sinó dels seus governs
 - ⊗ institucional:
 - pel seu objecte i fi (previstos en el TFUE)
 - a vegades, participen institucions ≠ del Consell

2. Caràcters:

- ⊖ Es publiquen en el DO
- ⊖ Actes d'adhesió: els nous EM s'adhereixen a aquests
- ⊖ Exclosos del control de legalitat del TJUE. [Sent. Parlamente c. Consell i Comissió, §9-12 i 25](#)

C.5. El control de compatibilitat amb els tract. constitutius

1. Regulació: [Art. 218.11 TFUE](#)

2. És control concentrat (només davant el TJUE); no difús (davant diversos tribunals)

3. Abasta el control intrínsec (= contingut) i l'extrínsec (= procediment) [D. Acord sobre el cautxú natural, §30-31](#)

4. Permet el control previ, no el control *a posteriori* [D. Acord plàtans, §10-14](#)

- ⊖ Finalitat preventiva [D. Acord plàtans, §16-21](#)
 - Impossibilitat inferir jerarquia normativa en qualsevol sentit
- ⊖ Possibilitat control *a posteriori* [D. Acord plàtans, §22](#)
 - Mai en la pràctica (“sí” el cas de l'extrínsec; no en l'intrínsec)
 - Desencadenaria responsabilitat internacional de la UE

1. No regulat en els tract. constitutius
2. Des de la seua entrada en vigor, formen part del dret de la UE, igual que els tractats internacionals subscrits per la UE [Sent. Sevince, §8-9](#)
3. La seua interpretació i validesa queden sota el control del TJUE [Sent. Sevince, §10-12](#)
4. Conseqüències de la seua no publicació [Sent. Sevince, §24](#): no afecta l'eventual efecte directe que les seues disposicions puguen tenir.

6. LES RELACIONS DE JERARQUIA

Dues normes jurídiques de naturalesa diferent poden presentar un contingut contradictori
Quin preval?

Tract. internacionals > Dret derivat institucional

Tract. constitutius ≠ DI

- Per a evitar conflictes: art. 218.11 TFUE: control previ TJUE de qualsevol TU amb tract. const.
- TJUE reticent a reconèixer la primacia del DI sobre els tract. constitutius.
 - [Sentència Kadi c. Consell i Comissió](#), el TJCE va afirmar expressament que «les obligacions imposades per un acord internacional no poden tenir per efecte menyscar els principis constitucionals del TCE (avui TFUE)»

Disclaimer Jean Monnet Module Materials

Materiales docentes parte del proyecto ENVEU (Jean Monnet Module).

Co-financiado por la Unión Europea. Las opiniones y puntos de vista expresados solo comprometen a su(s) autor(es) y no reflejan necesariamente los de la Unión Europea o los de la Agencia Ejecutiva Europea de Educación y Cultura (EACEA). Ni la Unión Europea ni la EACEA pueden ser considerados responsables de ellos.